خراسان روزنامه صبح ایران
سه‌شنبه ۵ آبان ۱۳۹۴ . ۱۳ محرم ۱۴۳۷ . شماره ۱۹۱۰۴

فقدان منابع کافی از هنر و معماری

حسن بلخاری رییس پژوهشکده فرهنگستان هنر گفت: اگر معماری ما بر اساس مبانی فطری هنری شکل نگیرد، ثبات و آرامش لازم در آن حاصل نخواهد شد و فرم‌ها و شکل‌های ظاهری، مخل آرامش می‌شود. فقدان منابع کافی از هنر و معماری اسلامی چنین توهمی را به وجود آورده است که معماری و هنر اسلامی وجود ندارد.

گفت و گو

رئیس کمیسیون هنر و معماری شورای عالی انقلاب فرهنگی:

معماری قانونمند می‌شود

اکرم محمدی - دوسالی از تهیه و تنظیم سندی در زمینه معماری در کمیسیون هنر و معماری شورای عالی انقلاب فرهنگی می گذرد اما هنوز این سند آماده نشده است. این در حالی است که نیاز مبرمی به الزامی قانونی برای جلوگیری از ناهماهنگی در معماری شهری دیده می شود، در همین زمینه با دکتر حسین ایمانی خوشخو گفت و گویی داشتیم که در پی می آید. مهمترین نکته ای که در این گفت و گو عنوان شد این بود که ضمن تاکید بر تنظیم قانون در حوزه معماری، باید این قوانین ضمانت اجرا هم داشته باشد و در صورت تخلف جرایمی برای کسانی که از اجرای این مهم تخلف می کنند، در نظر گرفته شود.

در حال حاضر کمیسیون هنر و معماری چه کاری برای قانونمند کردن معماری انجام می دهد؟

معماری از جمله مواردی است که از جهات مختلف مورد نظر دست اندر کاران مباحث فرهنگی کشور است و نگرانی هایی که در این سال ها در حیطه توسعه ساختمان سازی، وجود داشته ، بدون توجه به معیارهای معماری ایرانی-اسلامی بوده است.

توسعه شهرها بدون توجه به موضوع معماری از نکاتی بوده که همیشه عنوان شده و مسئولان هم به آن اذعان داشتند اما اتفاقی نیفتاده است. برای کشوری مثل ایران، با آن پشتوانه تاریخی، که هنر معماری سرلوحه هنرهایش بوده و در راس آن معماری ایرانی-اسلامی، زیبنده نیست که خودمان نسبت به معماری بی توجه باشیم و برنامه ای نداشته باشیم.

بر همین اساس قرار شد که شورای عالی انقلاب فرهنگی این موضوع را در دستور کار قرار دهد و موضوع را به کمیسیون هنر و معماری واگذار کرد و این کمیسیون ظرف دو سال که از شروع این کار گذشته با همه نهادهای مسئول صحبت کرده و استادان و کارشناسان، دیدگاه های این ها را دریافت کرده است. البته استفاده از همه دیدگاه ها و عملیاتی کردن همه نظرات بسیار سخت بود اما سعی بر این بود تا اگر قرار به تنظیم سندی بود، برآیند نظر ها باشد تا عملا با مشکلی مواجه نشود . در حال حاضر، مشغول جمع بندی نظرات هستیم و به زودی پیش نویس اولیه تقدیم شورای عالی انقلاب فرهنگی می شود.

کلیات این سند شامل چه مواردی است؟

کلیات این سند به گونه ای است که اول باید یک اصول مشخصی که قابل قبول باشد، تدوین شود و شاخص های ایرانی - اسلامی باید مدون شود و بر مبنای این شاخص ها وظایف دستگاه های مجری ، مشخص شود که چگونه این شاخص ها در عمل بتواند مورد توجه قرار گیرد . چه کسانی که باید مجوز ساخت و ساز بدهند و چه کسانی که بر ساخت و ساز نظارت می کنند ، باید وظایف شان مشخص شود. قرار است دستور العمل ها دیده شود و مورد توجه قرار گیرد که در یک نگاه ما بتوانیم توسعه شهر سازی و ساخت و ساز و عملیات توسعه بنا را با محوریت معماری ایرانی - اسلامی، پیش ببریم که معماری ما فقط به موزه ها سپرده نشود. آن هم در شرایطی که کشورهای دیگر از معماری اصیل ما الگو برداری می کنند ولی خود ما به دلایل مختلف کمتر مورد استفاده قرار می دهیم.

بعد از این که این سند نهایی شد و در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید کدام یک از نهادها برای اجرای آن باید همکاری داشته باشند؟

وزارت مسکن و شهر سازی در راس است و باید نظارت داشته باشد و آیین نامه هایی را تدوین کند. سازمان نظام مهندسی هم به عنوان دستگاه نظارتی باید همکاری داشته باشد و شهرداری ها و شوراهای شهر و تعدادی دیگر از دستگاه ها نیز هستند. بخشی هم دستگاه های آموزشی هستند مثل دانشگاه ها که مجموعه این ها اگر همدل و هم راستا شوند، اتفاق خوبی می افتد.

اصل این است که ابتدا چیزی باید به قانون تبدیل شود و بعد ضمانت اجرایی پیدا می کند. وقتی این سند به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی برسد، حکم قانون را پیدا می کند و مصوبات شورا الزام قانونی دارد و باید قوانینی را پیش بینی کرد که اگر اجرا نشود، چه جرایمی در نظر گرفته شود.

وقتی این سند تصویب و اجرا شود ، شاهد تغییری در معماری خواهیم بود؟

حتماً همین طور خواهد بود . ما دچار بی قانونی هستیم و هر کسی هم از دید خودش نگاه می کند و در چارچوب خودش فعالیت می کند . جامعه معماری ما تشکیلات منسجمی ندارد. اگر برای ساخت و ساز ،مجوزهای لازم با دقت صادر شود، می تواند مشکلات را به حداقل برساند. امیدواریم که این نقطه شروع باشد.

چه زمانی، این پیش نویس آماده می شود؟

قرار است تا یکی، دو ماه آینده ، پیش نویس اول را به دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تقدیم کنیم.

سند ملی معماری، مرهمی بر سیمای زخمی شهرها

شورای عالی انقلاب فرهنگی پیش نویس سند ملی معماری و شهرسازی را تدوین کرد

یکی دو هفته پیش رئیس کمیسیون هنر و معماری شورای عالی انقلاب فرهنگی با اشاره به ساخت و سازهای دور از فضای اسلامی و ایرانی و فرهنگی ریشه دار در کشور و با هشدار نسبت به خطر از دست رفتن سابقه ارزشمند تاریخی معماری ایرانی -اسلامی، از تدوین سند ملی معماری و شهرسازی به عنوان مهمترین اقدام برای مقابله با این مسئله خبر داد. دکتر محمدحسین ایمانی خوشخو یکی از علت های این مسئله را ساخت و سازهایی دانست که برای رفع نیازها و رفع مشکلات روزمره در جریان است و این ساخت و سازها نیز به کلی از فضای اسلامی و ایرانی و فرهنگی ما به دور است. از این رو بیم آن می رود که روند حاضر، سابقه ارزشمند تاریخی معماری ما را به مرور زمان به دست فراموشی بسپارد و این موضوع می تواند ضایعه بزرگی باشد و از این جهت کشور ما را که بر پایه هایی فرهنگی استوار است و انقلاب اسلامی را که اصولاً بر مبنایی فرهنگی شکل گرفته، دچار مشکلات و دستخوش خطراتی کند.

■ **قانون جامع شهرسازی و معماری کشور در برنامه چهارم**

البته پیش از این پیش نویس سند، قانون جامع شهرسازی و معماری کشور که در برنامه چهارم توسعه به منظور هویت بخشی به سیما و کالبد شهرها، حفظ و گسترش فرهنگ معماری وشهرسازی و ساماندهی ارائه خدمات شهری عنوان شده بود هم به این موضوع پرداخته بود و قرار بود تا پایان سال اول برنامه چهارم این قانون تهیه و تدوین شود که متاسفانه هنوز اجرایی نشده است. گفته می شد وزیر فعلی نیز قرار بود برای احیای این قانون تلاش کند. این قانون در ماده ۳۰ برنامه چهارم توسعه بیان و مقرر شده که دولت موظف است به منظور هویت بخشی به سیمای شهر و روستا، استحکام بخشی ساخت و سازها، دستیابی به توسعه پایدار و بهبود محیط زندگی در شهرها و روستاها، اقداماتی در بخش های عمران شهری، روستایی و مسکن داشته باشد. در قانون برنامه چهارم توسعه کشور از ماده ۱۱۳ تا ۱۱۵ به موارد مرتبط با معماری و شهرسازی اشاره شده است و با توجه به اهمیت موضوع و پیگیری آن به عنوان یک مطالبه در برنامه پنجم ادامه یافته و از ماده ۱۷۱ تا ۱۷۸ به موارد مرتبط با معماری و شهرسازی بر حفظ میراث فرهنگی و بافت سنتی شهر ،اشاره شده است و در برنامه ششم توسعه هم به این مهم اشاره شده هر چند هنوز به تایید نرسیده و در صورت تایید و تصویب از سال آینده اجرایی خواهد شد.

■ **توصیه رهبر انقلاب بر پایبندی به معماری ایرانی-اسلامی**

این در حالی است که توجه به معماری یکی از نیازهای اولیه توسعه پایدار است و خوشبختانه یکی از مطالبات رهبری در حوزه فرهنگ، توجه ایشان به معماری و ساخت و سازهای شهری است و کارشناسان و دلسوزان نیز بارها از آشفتگی حال و روز معماری شکوه کرده اند. از جمله الزاماتی که رهبری در حوزه معماری تاکید داشته اند، حفظ هویت و اصالت شهرها و روستاها، پایبندی به معماری ایرانی-اسلامی، رعایت زیبایی و استحکام بناها، گسترش نمادهای دین و اخلاق، توسعه فضای سبز و توجه به محیط زیست در جهت تحقق سبک زندگی اسلامی بوده است. وحتی در سال ۸۲ در بیاناتی یادآور می شوند که "آثار تاریخی و باستانی نشان دهنده اوج هنر معماری در میان این مردم در طول تاریخ گذشته است. اینها چیزهایی است که گذشته تاریخی یک ملت را رنگ و رونق می بخشد و مردم می توانند گذشته، تاریخ و ریشه های خود را پیدا کنند." با این حال در نشست با شهردار تهران و با اشاره به وضعیت امروز شهرسازی صراحتا می گویند: "حقیقتاً معماری و نمای تهران، نمای یک شهر اسلامی نیست و شهرداری و شورای شهر باید این موضوع را جزو جدی ترین مسائل خود بدانند".

■ **معماران فراموش شده**

شاید یکی از دلایل این بی هویتی به عرصه ساخت و ساز در مراحل ابتدایی برگردد که کمی جای تامل دارد. علیرضا قهاری ،رئیس انجمن مفاخر معماری ایران در گفت و گو با مجله پیام ساختمان در این باره گفته است: حذف کردن معماران در طراحی و ساختمان سازی به معنی نابود کردن معماری چند هزار ساله ما ایرانیان است و تا زمانی که دغدغه هویت بخشی و اعتلای معماری و شهرسازی اندیشمندان این حوزه به مسئولان منتقل نشود، نمی توان کاری از پیش برد. اگرچه معماری معاصر ریشه در مدرنیته دارد، اما با تلفیق مناسب دانش و فناوری به روز دنیا با هویت، فرهنگ و اقلیم کشورمان می توان باز هم شاهد خلق سبک های جدیدی در معماری ایرانی بود که این خود نیازمند فرصت و اهمیت دادن به متخصصان این رشته است. با این گفته ها به نظر می رسد یکی از نکاتی که باید در سند معماری جدی گرفته شود همین ارجاع ساخت و ساز به کسانی باشد که دغدغه معماری را همراه با هویت مدرن شهرسازی درآمیخته باشند. برای رسیدن به شرایط مطلوب تری در معماری و ساخت و سازهای شهری موارد متعددی است که باید از نظر دور نداشت؛ جایگاه فرهنگ در معماری و شهرسازی، معماری و گردشگری فرهنگی، چالش های معماری معاصر در کلان شهرها، فرهنگ توسعه یا توسعه فرهنگ در کلان شهرها و باید ها و نبایدها، اقتصاد، گردشگری و معماری، المان های معماری و سیمای شهری، معماری فرهنگ، فرهنگ معماری، المان های ایرانی و اسلامی در شهرسازی، المان های ماندگار و گردشگری فرهنگی، نقش مراکز آموزشی در توسعه معماری کلان شهرها، مفهوم شناسی معماری و شهرسازی اندیشه ها و فن آوری های نو در معماری و شهرسازی، زیبا شناسی در شهرسازی، برنامه ریزی و مدیریت و طراحی شهری، مفهوم شناسی در شهرسازی، شهر بدون ماشین، مهندسی سازه و مهندسی زلزله تنها مواردی از این رویکردها است. از این رو انتظار می رود این سند پایانی بر بی مهری و کم توجهی به معماری سنتی و بومی باشد، توقع فعالان معماری نیز همین بوده که مسئولان بالادستی مقررات و ضوابط شهری تدوین کنند تا دستور العمل های جامعی در این زمینه اجرا شود، بر خلاف آنچه از دستور العمل های فعلی موجود است که تنها منجر به ساخت و سازهای مغشوش و پراکنده شده است.

مهم ترین نکات پرونده

- خوشبختانه یکی از مطالبات رهبری در حوزه فرهنگ، توجه ایشان به معماری و ساخت و سازهای شهری است
- بیم آن می رود که روند حاضر، سابقه ارزشمند تاریخ معماری ما را به مرور زمان به دست فراموشی بسپارد
- حذف کردن معماران در طراحی و ساختمان سازی به معنی نابود کردن معماری چند هزار ساله ما ایرانیان است
- انتظار می رود این سند پایانی بر بی مهری و کم توجهی به معماری سنتی و بومی باشد
- در برنامه ششم توسعه هم به موضوع معماری اشاره شده هر چند هنوز به تایید نرسیده است.

یادداشت

معماری امروز به کجا می رود

اکرم محمدی - آن چه امروز از معماری اصیل ایرانی باقی مانده دارای ویژگی های منحصر به فردی است که در معماری دیگر کشورها به چشم نمی خورد. در معماری ایرانی در ساخت یک بنا همه موارد به لحاظ فنی وزیبایی شناسی مورد توجه قرار می گرفت. همین ویژگی ها سبب شده است امروز بناهایی داشته باشیم که با وجود گذشت قرن ها جزو هویت فرهنگی مان به شمار می آیند و در عین سادگی معرف شکوه معماری ایران زمین هستند. آن چه امروز از معماری اصیل ایران به جا مانده نشانگر دقت در ساخت بنا و همخوانی آن با موقعیت جغرافیایی است و همین نکته سبب شده ساختار معماری در مناطق مختلف کشور بنا به شرایط جغرافیایی متفاوت باشد. اکنون در گذر تغییر و تحولات اجتماعی و پیشرفت فناوری و همچنین نبود نظارت اصولی و صحیح متاسفانه شاهد ساخت و سازهای عجیب و غریبی هستیم. حالا کمتر کوچه و خیابانی را می بینیم که بناهایی یکدست داشته باشند و یک آپارتمان سه طبقه در کنار آپارتمان های چهار یا پنج طبقه خودنمایی می کند و برج ها در کنار ساختمان هایی با طبقات محدود احداث شده اند. این ناهمگونی نشان از ورود به معماری مدرن بدون شناخت است چرا که این تغییرات باید متناسب با شرایط محیطی و اقلیمی باشد. امروز وجه اشتراک تمامی بناها ناهمگونی است. ساختمان هایی بلند که هیچ کدامشان روح لطیف معماری ایرانی را منتقل نمی کنند. دامنه این ناهمگونی تا بدان جا است که در روستاها هم شاهد ساختمان هایی چند طبقه هستیم که بدون هیچ منطقی، قد علم کرده اند. در گذشته معماران به قواعدی پایبند بودند که امروزه رعایت نمی شود. برخی سودجویان نیز برای دستیابی به سود بیشتر، اقدام به ساخت و سازهای بدون پشتوانه کرده اند که همین موضوع سبب شده است چهره شهرها چنان دگرگون شود که در آینده مایه مباهات مان نخواهد بود. این معماری لجام گسیخته برای مردم و مسئولان نگرانی هایی ایجاد کرده و اکنون جمعی از استادان و کارشناسان معماری، گردهم آمده اند تا سندی را تدوین کنند تا ساخت و ساز و معماری شهری بر اساس آن نظم و سامان یابد. اما سوال اصلی این است که اگر این سند قانونی شود، دیگر شاهد تخلف در زمینه معماری نخواهیم بود؟ چه مرجعی مانع ساخت و سازهای بی رویه که باعث ناهمگونی شهرها شده است خواهد بود؟ ضمانت اجرایی این قانون بر عهده چه کسی است؟ و... باید منتظر ماند و دید که معماری امروز به کجا می رود؟

یادداشت شفاهی

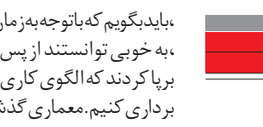

علی فروزان فر

مدیر مرکز معماری حوزه هنری

معماری، دیرباز ده‌ترین شاخه هنری

هیچ معمار و فعال حوزه شهر سازی معتقد نیست که در حال حاضر، شرایط مطلوبی در حوزه شهری داریم. با این حال دو تفکر در این حوزه وجود دارد. تفکر اول که بر اساس آن معتقدند که علاوه بر این که معماری ناموفق است، حتی نسبت به آینده آن نیز امیدی نمی توان داشت و شرایط فعلی معماری را غیر قابل اصلاح و بحرانی می داند. تفکر دوم این است که با توجه به شرایط نابسامان، امید به رفع مشکلات این حوزه وجود دارد و با وجود دانشجویان مستعد و استادان این رشته ، کور سویی دیده می شود ، که ممکن است قابل حل باشد. اگر بخواهیم از گذشته معماری سندی بیاوریم ،باید بگویم که با توجه به زمان و امکاناتی که در اختیار داشتند ،به خوبی توانستند از پس این قضیه بر بیایند و بناهایی را برپا کردند که الگوی کاری ما شده است و ما باید از آنان الگو برداری کنیم. معماری گذشته ما ریشه در فرهنگ داشته و با مرامنامه خود، پیش می رفته تا جایی که آن را با هویت معماری ایرانی-اسلامی می شناسیم که این نوع از معماری با تاکید بر ریشه های فرهنگی و باور مردم و به عنوان یک شاخه هنری که چند بعدی است ،به تنهایی نمی تواند چیزی را ارائه کند و از شاخه های دیگر هنری مثل ادبیات ،نقاشی و هنرهای تجسمی تاثیر می گیرد و به همین دلیل دیرباز ده ترین شاخه هنری است. درواقع معماری می تواند با الهام از سایر هنرها، شکل پخته ای به خود بگیرد و حتی در جامعه امروز ایران هم این پختگی دیده می شود . یعنی معماری امروز مطابق با ادبیات و شعر معاصر ،شکل جدیدی به خود گرفته است. طی ۲۰۰ سال اخیر ، به واسطه انحطاط فرهنگی و فکری که توسط برخی از حکومت ها از جمله قاجار و پهلوی پدید آمد، این انحطاط تاثیر خود را بر معماری گذاشت و بعد از انقلاب هم سعی کردیم تا هویت و فرهنگمان را ساماندهی کنیم و با توجه به این که در سایر گرایش های هنری ، شاهد نتایجی زود هنگام تر هستیم ، باید زمان بیشتری را صرف دریافت نتیجه باشیم درواقع این کار به مرور ثمر می دهد و برای این که معماری و معمارها بتوانند روح صحیح و درست خود را پیدا کنند ،باید در جامعه اجازه بدهیم که حرف خودشان را بیان کنند و با بنیان بناهای شاخص، تاثیر گذاری کنند و معماری خودش را به یک حرف جاری در جامعه تبدیل کند. البته در شرایطی که نامناسب هم هست، جامعه هنری و معماری و حتی دانشجویان و استادان این رشته ، همه تلاششان بر این است تا مرد گی سابق را به نحوی دفن کنند و دوباره آن را بنا کنند. امروزه اگر بخواهیم هر قسمت از ایران را معرفی کنیم از نمادهای معماری استفاده می کنیم. شیراز را با مقبره حافظ، اصفهان را با میدان نقش جهان و مشهد را با حرم امام رضا (ع) معرفی می کنیم. همیشه فرهنگ و تمدن خود را با معماری نشان داده و معرفی کرده ایم. درواقع معماری ایرانی همانند قفسونی است که در حال سوختن بود و حالا دوباره در حال جان گرفتن است و کسانی که علاقه مند به این نوع معماری هستند، به نوعی دارند دغدغه هایشان را نشان می دهند و در این میان هم مرکز معماری حوزه هنری ،سعی بر زنده کردن گفتمان سازی در زمینه معماری، داشته و رسالتش را در این راه قرار داده و در پی همان چیزی است که دغدغه مقام معظم رهبری و متفکرین و دلسوزان این حوزه است و علاوه بر ترویج ذات معماری بر هویت بخشی معماری ایرانی-اسلامی نیز تاکید دارد.

دستگاه ها نظارت درستی نداشتند

محمدی - پیروز حناچی، معاون شهرسازی و معماری وزیر راه و شهرسازی درباره وضعیت مدیریت شهری به ویژه در کلان شهر تهران گفت: وضعیت فعلی که در شهر تهران شاهد آن هستیم از علل و عوامل مختلفی سرچشمه می گیرد. حناچی گفت: اول اینکه دولت وظایف حاکمیتی خود را تعقیب نکرده و دستگاه هایی که باید به موقع نظارت خود را انجام می دادند به وظیفه خود عمل نکرده اند و منظور دستگاه هایی مانند شورای شهر، شورای عالی شهرسازی و معماری و خود معاونت شهرسازی شهرداری تهران هستند که به وظیفه نظارتی خود درست عمل نکرده اند. حناچی با بیان این که در حوزه های تخصصی آدم های غیر متخصص حضور داشته اند گفت: این افراد یا متوجه نبوده اند یا دانش کافی نداشته اند که بدانند مدیریت شهر به این صورت مصلحت نیست و قابل ادامه دادن هم نیست. این موارد در شورای عالی شهرسازی و معماری مورد بررسی قرار گرفته است و تمام قوانینی که از گذشته وجود داشته و امکان تفسیر غلط را فراهم می کرد، ابطال کردیم.

نبود الگویی جامع و کامل در معماری

اثنی عشری - مسئله مهمی که امروزه در معماری کشورمان به معضلی جدی تبدیل شده است، نبود الگویی جامع و کامل برای معماری است. امیر محمدخانی رئیس دانشکده معماری سوره با اعلام این نظر گفت: مسئله مهمی که امروزه در معماری کشورمان به معضلی جدی تبدیل شده، نبود الگویی جامع و کامل برای معماری کشور است که طی فرآیندی به هم پیوسته محقق خواهد شد، این فرآیند دارای قطعاتی است که قطعه اول همفکری اندیشمندان درباره معماری ایرانی-اسلامی را شامل می شود. محمدخانی تاکید کرد: پیدا کردن الگوهای معماری ایرانی-اسلامی مبتنی بر ارزش های دینی و ملی است که تا حدودی می توان آن را در معماری گذشته پیدا کرد و از سوی دیگر توجه به معماری مربوط به نیازهای امروز با رویکردی آینده نگرانه در معماری از جمله اهدافی است که در سلسله نشست های معماری به آنها خواهیم رسید. رئیس دانشکده معماری سوره همچنین در ادامه توجه به گفتمان و افکار غالب میان ایرانیان که تمامی ایرانیان به آنها اعتقاد دارند، مثل استقلال طلبی و خود باوری را، در ارائه الگوی معماری بسیار تعیین کننده دانست و گفت: توجه به نگاه های خلاقانه اندیشمندان و استادان حوزه معماری در شکل گیری و جهت دهی به اجرای الگوی ایرانی-اسلامی اهمیت به سزایی دارد.

جدول

شماره ۶۴۰۲

طراح جدول: اسدا... ستاری

افقی: ۱-باشکوه-پرنده‌ای کمی فربه تر از کبک-پایتخت قدیم ژاپن-نمکین و خوبرو بودن. ۲-برگه‌ای کوچک که اداره پست برای حمل و نقل نامه ها به پاکت می چسباند-خواب خوش-قشنگ، دلپذیر-نام کوچک پولو. ۳-پایتخت معنوی ایران-دوا-رحلت-بازگرداندن-عدد وحدانیت. ۴-عدد ماه-حرف شرط مخفف-کمیاب-همدم-مشهور. ۵-خانه دار-به مقصود رسیده-نیستی-نوعی سنگ قیمتی قرمز رنگ. ۶-قابل دوام-نقاش ایرانی که از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی عنوان درجه یک هنرمندی را دریافت کرد-بهبود یافتن زخم. ۷-رتبه کارمندان دولتی-سیاستمدار و روزنامه نگار پرآوازه مصری-نان نازک-جزیره ای در اندونزی. ۸-ملامت کننده-زره ساز-رسم کننده-رمق-عادت ۹-جانشین او-آیینه طبیعی عهد باستان برای خودنگری-قوم بزرگ قفقازی در جمهوری داغستان به معنی کوه نشین-از لوازم التحریر-خاورشناس انگلیسی با اثر «طرحی درباره زبان هندوستانی». ۱۰-شکار-ظل-زن عقیم-جامه. ۱۱-مجموعه یا بخشی از اشعار یک شاعر که در دفتری گرد آمده باشد-یگانه-پیامبری-نویسنده «ایلیاد و ادیسه».

عمودی: ۱-چنگ در زننده، گیرنده-فیلم نامه نویس و کارگردان سینمای ایران که برای فیلم یک بار برای همیشه موفق به دریافت سیمرغ بلورین شد. ۲-بازیگر پیشکسوت سینما، تئاتر و تلویزیون معروف به کمال الملک سینمای ایران. ۳-کناره، حاشیه-جزیره ای بسیار زیبا و معروف در اندونزی - منبع اصلی برای تولید نیتروژن، اکسیژن و آرگون. ۴-جنوبی ترین شهرستان استان چهارمحال و بختیاری-این قوم روزگاری بزرگ ترین تمدن را داشت. ۵-وسیله ای در دست نجار-شهری شاخص در سوئیس. ۶-ته نشین دوسویه-شهر، بندر و پایگاهی دریایی در ساحل شمال شرقی ایتالیا. ۷-روح جاری-بدون تمایل به چپ و راست ۸-کشوری خوشنام، سربلند و مهمان نواز-جزیره ای در شهرستان بندر لنگه. ۹-همیشه، دائم-در مثل مهربان تر از مادر می شود. ۱۰-واحد پول چند کشور مسلمان-خلاص از قید و بند. ۱۱-رشد-دارای دمی طویل، درخت زی که در ماداگاسکار و جزایر کومور یافت می شود. ۱۲-اولین حرف الفبای یونانی مورد استفاده در ریاضیات-درخت چه ای با گل های درشت، معطر و الوان. ۱۳-راهی-شادمان. ۱۴-غلبه، چیرگی-شیمیدان انگلیسی و متخصص فیزیولوژی که نظریه احتراق را عرضه کرد. ۱۵-تندرست-عضو یرکار بدن. ۱۶-گذرگاه-گیاه نساجی. ۱۷-گل هایش در شت وزرد و نارنجی است-دست الهی ۱۸-واحد سطح-شعله آتش-پدر. ۱۹-منجم، ریاضیدان، فیلسوف، طبیب و شاعر شهیر ایران و جهان، ملقب به پدر علم دنیا. ۲۰-کسی را وکیل کردن-زخم معده.

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۱	ا	و	ن	د	■	ک	م	■	ی	ک	■	■	و	ا	ک	■	س	خ	ر	ا
۲	ش	ت	ا	ب	ش	■	ک	ا	■	ر	و	ا	ن	■	ی	و	ی	و	■	ص
۳	ک	■	ا	ل	ا	م	■	پ	ر	م	ا	ن	■	خ	م	ا	ر	■	ه	د
۴	ا	ل	و	■	پ	ی	ا	ن	■	■	س	و	ا	ر	■	ک	م	ا	■	■
۵	ف	ی	س	ا	■	ر	س	ا	م	■	■	س	ر	ا	ب	د	ل	ی	ر	■
۶	■	■	ی	س	ر	■	پ	ی	ل	ه	ک	ر	د	ن	■	ل	و	ا	■	■
۷	س	ا	ل	م	■	ح	و	ا	س	■	■	م	ا	س	ه	د	ف	ت	ر	■
۸	ی	ر	ه	■	م	و	ر	ب	■	ن	خ	■	ب	ا	م	ی	■	ه	و	ا
۹	س	م	■	پ	ا	ر	ا	ت	■	س	و	س	ن	■	ر	ا	ج	■	س	ه
۱۰	■	ی	و	ا	ش	■	س	ن	د	ی	ک	ا	■	■	ر	ا	■	■	ا	■
۱۱	ل	ا	ی	ق	■	ی	ا	ر	ا	■	ا	س	ی	ر	ب	ا	و	د	■	■

حل جدول شماره ۶۴۰۱

دوره آشنایی تحلیل بازار بورس و تکنیکال
جهت ثبت نام با ۲۷ ۰۰ ۳۶ ۰۵ تماس بگیرید
۹۴۳۳۳۱۴۵/ب

طرح ویژه ثبت نام
دیپلم ردی - سیکل - تغییر رشته
رسمی آموزش و پرورش
دیپلم
مهارت های
گرافیک کامپیوتری - تصویرسازی کامپیوتری
چاپ دستی - مدیریت خانواده
جهت مشاوره رایگان نام کامل خود را به ۰۹۳۵ ۲ ۴۴۰ ۴۴۰ پیامک نمایید.
مرکز خورشید ۴۰ ۷۸ ۴۵ ۳۸
۹۴۳۲۰۰۱۸/ا

تحلیل های روز را رصد کنید
www.Rasad.org
پایگاه تحلیلی دفتر پژوهش روزنامه خراسان

موسسه آموزش عالی خاوران
پذیرش دانشجو در مرحله تکمیل ظرفیت
موسسه آموزش عالی خاوران با مجوز وزارت علوم بر اساس سوابق تحصیلی دانشجو می پذیرد. برای آشنایی بیشتر با توان علمی، پژوهشی و فعالیت های فوق برنامه این موسسه به سایت khi.ac.ir مراجعه و یا با تلفن ۳۵۲۲۴۲۵۲ تماس حاصل فرمایید.
۱/۹۴۳۳۶۷۵۸

دپارتمان تخصصی IELTS
مرکز آموزش زبانهای خارجی
گلبانگ جوان
کلاسهای فشرده و نیمه فشرده آمادگی آزمون آیلتس
برگزار کننده آزمونهای آزمایشی آیلتس
کلاسهای فشرده ۱۰۰٪ بکالمه فقط در ۳ ماه
آدرس: بلوار سجاد - نبش یاسمن ۱ تلفن: ۳۸۴۲۲۲۹۵
۹۴۳۳۲۶۸۱/ب

مرکز فرهنگی صافات تاسیس ۱۳۷۷
بزرگترین عرضه کننده محصولات نفیس مذهبی
انواع سی دی های عزاداری
سخنرانی، ادعیه، مداحی و ...
آدرس: مشهد | چهارراه شهدا | نبش بهجت ۴
فروشگاه اینترنتی: saffat.net
دفتر روابط عمومی: ۳۲۲۱۰۰۰۰ - ۰۵۱
۹۴۳۳۴۲۸۷/ب
شرح در صفحه نیازمندی های فرهنگی